

ESIPUHE

Varhaiskasvatuksen käsikirja on ensimmäinen laaja varhaiskasvatuksen kokoomateos. Sen tavoitteena on palvella käytännön kasvatustoiminnan suunnittelua, toteuttamista ja arviointia. Teos esittelee varhaiskasvatuksen teoreettista käsitteistöä ja tutkimustietoa. Näihin se kytkee varhaiskasvatuksen konkreettisia sisältöjä toiminnan kehittämisen ja käytännön työn perustaksi.

Käsikirjan ensimmäinen painos ilmestyi jo vuonna 2011. Kirja kuitenkin seuraa aikaansa. Teosta uudistettiin sen kolmanteen painokseen vuonna 2016. Tuolloin päivitykset liittyivät varhaiskasvatukseen ja Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden uudistus sekä ensimmäisen painoksen jälkeen karttunut tutkimustieto ovat vaatineet kirjoittajia päivittämään käsikirjan sisältöjä perusteellisesti tätä neljättä painosta varten.

Kirjan artikkelit käsittelevät lapsen kehitystä ja oppimista sekä eri näkökulmia varhaispedagogiikkaan. Kirjassa paneudutaan lapsen oppimisen eri alueisiin, pedagogisiin lähtökohtiin ja oppimisen pedagogiikkaan sekä käytäntöihin lasten oppimisen ohjaamisessa. Alansa asiantuntijat ovat avanneet lasten taiteellista toimijuutta, musiikillista maailmaa, liikuntaa, eettisiä ja katsomuskasvatuksellisia kysymyksiä, matemaattista maailmaa ja ajattelua sekä ympäristöön suuntautuvaa tutkivaa toimintaa. Lasten moninaisuuden huomioon ottaminen ja tasa-arvoisuuden toteuttaminen on yksi keskeinen kirjassa esiin nostettu näkökulma. Kirjassa tarkastellaan myös varhaiskasvatustoiminnan kokonaisuutta laadun, johtajuuden sekä työyhteisön ja työn kehittämisen näkökulmista.

Kirjoittajat ovat varhaiskasvatuksen ja oman osaamisalueensa tutkijoita ja kouluttajia. Kirja on suunnattu pienten lasten kanssa työskenteleville ja varhaiskasvatusalalla opiskeleville. Yhtä hyvin se soveltuu lasten vanhempien sekä muiden lasten elämästä ja toiminnasta kiinnostuneiden luettavaksi. Kirja palvelee pedagogista johtamista jäsentämällä Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden osa-alueita pedagogisen keskustelun tueksi päivähoitoyksiköissä.

Uusin tutkimus osoittaa, että kasvatusalan henkilöstön osaaminen ja johtajuus sen tukena ovat varhaiskasvatuksen laadun ydintekijöitä. Toivomme, että tämä kirja palvelee sekä yksilöllisen osaamisen että yhteisöllisen kehittymisen välineenä.

Mäntyharjulla ja Jyväskylässä 12.6.2017

Eeva Hujala ja Leena Turja